

REFERAT Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø d. 11-03-2024

Mødedato Mandag d. 11. marts 2024 kl. 15:00

Mødested Mødelokale 1

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Temadrøftelse nye forureningstyper - nye udfordringer.....	6
Godkendelse af Indberetning af indsatsen på jordforureningsområdet 2023.....	10
Afrapportering på Klimaplan 2023-24.....	14
Orientering om tværregional strategi for grønne hospitaler.....	19
Afrapportering vedr. energibesparelser fra ESCO-projekt på de somatiske sygehuse.....	24
Genvedtagelse af Råstofplan 2020 med justeringer i forhold til Miljø- og Fødevareklagenævnets hje	30
Beslutning om proces for den næste råstofplan.....	36
Drøftelse af Højesterets dom om Faxe Kommunes afgørelse i Bjerrede Graveområde.....	41
Aktuelle sager.....	46
Næste møde.....	51
Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø mande	54

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

EMN-2023-06612

1 (Åben) Godkendelse af dagsorden

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-06612

Dok ID: 11007225

Resumé

.

Indstilling

.

Sagsfremstilling

.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Dagsordenen blev godkendt.

Fraværende

Gitte Simoni
Lars Lindskov

Medlem
Medlem

(A)
(C)

Bilag

.

Punkt 2: Temadrøftelse nye forureningstyper - nye udfordringer

EMN-2022-08159

2 (Åben) Temadrøftelse nye forureningstyper - nye udfordringer

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2022-08159

Dok ID: 11331293

Resumé

Som afsæt for en temadrøftelse bliver udvalget præsenteret for udfordringerne med de nyere typer af forurening som PFAS og pesticider. Den samlede opgave med håndtering af jordforurening er vokset væsentligt som følge af disse forureninger. Professor Poul Løgstrup Bjerg fra DTU holder et mundtligt oplæg som afsæt for en drøftelse af udfordringerne med de nye typer af forurening, herunder den lange tidshorisont for løsning af opgaven.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget drøfter temaet "Nye forureningstyper – nye udfordringer".

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Baggrund

Den samlede indsats mod jordforurening er en meget stor opgave, som kræver skarp prioritering. Region Sjælland prioriterer indsatsen, hvor behovet er størst, og hvor der opnås mest miljø for pengene. Det betyder blandt andet, at indsatsen mod forurening, som kan true de almene drikkevandsforsyninger, prioriteres inden udgangen af 2030. Prioriteringerne er nærmere beskrevet i Strategi mod jordforurening 2021-2030, som blev vedtaget af Regionsrådet den 3. maj 2021.

Indsatsen udover strategien er stor, og de forskellige regionale redegørelser gennem tiden har vist en stigende tendens i opgavens størrelse og omfang.

Kemikalieaffaldsdepotloven i 1983 var den første lov til at håndtere fortidens synder. Dengang var forventningen, at omkring 500 gamle kemikaliedepoter på landsplan skulle håndteres. I dag er der kendskab til ca. 40.000 grunde i Danmark, der kan være forurenede i større eller mindre grad.

I 2020 udgav Danske Regioner en prognose for regionernes indsats på jordforureningsområdet. Det var vurderingen, at opgaven ville tage ca. 60 år, før risikoen fra jordforurening ville være fjernet.

Vurderingen blev foretaget uden den viden, der i dag findes om PFAS, frugtplantager og pesticidpunktkilder ved landbrug. Disse nyere typer af forurening er vanskelige og dyrere at håndtere, og vurderes at medføre en væsentligt forøgelse af tidshorisonten.

Det øger behovet for en skarp prioritering af eksisterende ressourcer, øger behovet for at nytænke opgaveløsningen og giver øget politisk pres for at sikre bedre sammenhæng mellem opgaven, ambitionsniveauet og de ressourcer, der er afsat til at løse udfordringen.

Temadrøftelse

På mødet vil administrationen give en kort introduktion, hvorefter Professor Poul Løgstrup Bjerg fra DTU vil fortælle om udfordringerne og mulige løsninger til den store opgave med at håndtere de nye typer af forurening.

Herefter følger en fælles drøftelse blandt udvalgets medlemmer.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Temaet blev drøftet.

Fraværende

Gitte Simoni

Medlem

(A)

Bilag

.

Punkt 3: Godkendelse af Indberetning af indsatsen på jordforureningsområdet 2023

EMN-2021-02829

Bilag

Indberetning 2023

3 (Åben) Godkendelse af Indberetning af indsatsen på jordforureningsområdet 2023

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2021-02829

Dok ID: 11304718

Resumé

Den årlige indberetning til Miljøstyrelsen om indsatsen på jordforureningsområdet 2023 forelægges til godkendelse. Indberetningen indeholder nøgletal og regnskab for 2023. Indberetningen er lovpligtig.

Indstilling

Administrationen indstiller, at indberetningen til Miljøstyrelsen om indsatsen i 2023 godkendes.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Baggrund om årlig indsatsplan og indberetning

Ifølge lov om forurennet jord skal regionerne hvert år udarbejde en plan for indsatsen i det kommende år (indsatsplan) og en afrapportering (indberetning) af indsatsen i det forløbne år. Indberetning og indsatsplan sendes til Miljøstyrelsen. [Den aktuelle indsatsplan for 2024 fremgår her](#).

Den årlige indberetning gør status for regionernes indsats på jordforureningsområdet via en række nøgletal og regnskab for 2023. Denne indberetningsform er vedtaget på møde i udvalget d. 14. marts 2021.

Eksempler på udførte opgaver: Opsporing af PFAS forureninger ved Tune Vandværk, indledende undersøgelse af olieforurening i Præstø midtby, som følge af stormfloden i oktober 2023.

Fælles tværregional redegørelse

Sideløbende med de årlige indberetninger udarbejder regionerne en fælles tværregional redegørelse baseret på nøgletal og fortællinger om indsatsen på jordforureningsområdet. Redegørelsen præsenteres på www.jordforureninger.dk, hvor der kan læses mere om jordforurening generelt. Se evt. sidste års redegørelse her: [Bevar jordforbindelsen juni 2023](#) (jordforureninger.dk). Redegørelsen for indsatsen i 2023 udkommer primo juni 2024.

Kortlægning af jordforureninger

Regionerne har til opgave at kortlægge (opsøre) alle jordforureninger. Kortlægningen anvendes til at:

- Prioritere en eventuel (regional) indsats mod forurening
- Vejlede borgere og andre aktører
- Sikre, at der ikke bygges på forurenede jord
- At forurenede jord ikke utilsigtet bliver flyttet fra en ejendom til en anden
- Sikre, at forurenere så vidt muligt betaler for undersøgelser og eventuel oprensning

Indberetning er en status for kortlægningen og nøgletal for indsatserne fremgår af en elektronisk indberetning samt den tværregionale redegørelse. *Vedlagte* Indberetning 2023 består derfor kun af de nøgletal og beskrivelser, som ikke opfyldes via den elektroniske indberetning.

Region Sjælland har de sidste to år opfordret Miljøstyrelsen til at droppe denne pligt-indberetning, som tiden er løbet fra og i stedet anvende redegørelsen, der indeholder stort set de samme nøgletal på landsplan.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Indberetning af Miljøstyrelsen om indsatsen på jordforureningsområdet i 2023 blev godkendt.

Fraværende

Gitte Simoni

Medlem

(A)

Bilag

1. Indberetning 2023 (DokID: 11312995 - EMN-2021-02829)

Punkt 4: Afrapportering på Klimaplan 2023-24

EMN-2022-04353

Bilag

Bilag_Status på klimaplan 2023-24

4 (Åben) Afrapportering på Klimaplan 2023-24

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2022-04353

Dok ID: 11325209

Resumé

Klimaplanen 2023-24 blev godkendt af Regionsrådet den 28. marts 2023. Planen bygger ovenpå målsætningerne fra Klimahandlingsplanen 2022 med øget fokus på Adfærd og Sygehuse, Indkøb, Affald og Cirkulær Økonomi, Grøn Transport og Energi og Klimavenlige Bygninger. Der er god fremdrift i planen, der blandt andet har resulteret i øget kendskab blandt medarbejderne, en analyse af omlægning af varmforsyningen på Holbæk Sygehus, genbrug af kasseret tekstil fra vaskeriet og implementering af resultaterne af plastprojektet.

Sagen afrapporterer på det første års arbejde med Klimaplan 2023-24.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagen afgøres af Regionsrådet.

Sagsfremstilling

Klimaplanen 2023-24 er toårig og bygger videre på planen for 2022, men med 27 nye handlinger. Dette er afrapportering på 1. års arbejde. Planen har særligt fokus på affald og plast samt energiforbrug og energibesparelser. Sidstnævnte set i lyset af energikrisen som fyldte meget, da planen blev udarbejdet. Overordnet er lokal handling og adfærd vigtige skridt i den grønne omstilling i hele Region Sjælland som virksomhed.

Klimamål og handlinger med CO₂-reduktioner i geografin fastlægges i den Regionale Udviklingsstrategi.

Den strategiske ramme

Klimaplan 2023-2024 har sit strategiske afsæt i Regionsrådets strategi "Region Sjælland – for borgerne" og fremmer realiseringen af ambitionen om "øget grøn omstilling" og et mere klimavenligt sundhedsvæsen. Planen fremmer også opfyldelse af målene i Danske Regioners aftale "Grønne hospitaler og institutioner", hvor sygehusene skal være grønne fyrtårne og reducere deres CO₂-udledning fra bygninger med 75 pct. Endelig har planen et ophæng til budgetaftalen for 2023, hvor der i 2023 og 2024 blev afsat 10 mio. kr. til et projekt, der sikrer mere og bedre affaldssortering.

Mål og pejlemærker

Klimaplan 2023-2024 viderefører målsætninger og temaer fra 2022-planen, men udbygger planen med fokus på sygehusene og klimavenlig adfærd. Planen har fokus på at skabe umiddelbar handling og på at sikre, at handlingerne er organisatorisk og økonomisk realiserbare. Særligt tre pejlemærker sætter rammen for det igangværende arbejde:

- Kerneydelsens kvalitet skal fastholdes, imens vi gennemfører den grønne omstilling.
- Ressourcer til den grønne omstilling bruges, hvor der er handlerum, og hvor der skabes størst effekt.
- Medarbejderne er Region Sjællands største aktiv. Initiativer, der giver medarbejderne lyst til at agere bæredygtigt, er helt nødvendige, og har en særlig styrke.

Klimaplan 2023-2024 blev vedtaget i lyset af den daværende energikrise, som prægede alle dele af samfundet og dermed også regionens drift. Derfor har der været stort fokus også på handlinger såsom energibesparende tiltag og omstillingen til en bæredygtig varmeforsyning i alle regionens bygninger.

Planen indeholder 27 konkrete handlinger inden for fire overordnede temaer:

- Adfærd og Sygehus
- Indkøb, Affald og Cirkulær Økonomi
- Grøn transport
- Energi og Klimavenlige Bygninger

Hovedresultater fra Klimahandlingsplan 2023-24

Der er god fremdrift i eksekveringen af Klimaplanen 2023-2024. Hovedparten af de 27 indsatser i Klimaplanen er igangsat og skrider planmæssigt frem. Derudover er der igangsat en lang række yderligere initiativer og projekter både i geografien og i Region Sjælland som virksomhed på initiativ fra medarbejdere eller eksterne samarbejdspartnere.

I Klimaplan 2023-24 indgår en række handlinger med deadline i 2023. På grund af et antal organisatorisk efterspurgte indsatser med mulighed for umiddelbar effekt, er to indsatser blevet udskudt. Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø er tidligere blevet orienteret herom på møde i november 2023. Det gælder:

- Strategi for ladestandere og parkering
- Central flådestyring

Status på de 27 handlinger

Af *vedlagte* bilag fremgår en kort status for alle klimahandlingsplanens handlinger.

Af de i alt 27 handlinger er de 6 afsluttet, 12 i proces, 6 planlagt og 3 ej planlagt. Det forventes på nuværende tidspunkt, at 19 handlinger kan realiseres fuldt ud inden for planperioden, 7 delvist kan og 1 ikke kan. Sidstnævnte omhandler hastigheden i udskiftning af fossile biler. Region Sjælland har opnået resultater inden for alle fire spor. Herunder gennemført forskellige analyser og rapporter, som skal styrke grundlaget for yderligere handling og implementering. Der følges op på Klimaplan 2023-24 igen primo 2025.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Fraværende

Gitte Simoni

Medlem

(A)

Bilag

1. Bilag_Status på klimaplan 2023-24 (DokID: 11344086 - EMN-2022-04353)

Punkt 5: Orientering om tværregional strategi for grønne hospitaler

EMN-2024-01493

Bilag

2023-12-14_Groenne_hospitaler en fællesregional strategi

5 (Åben) Orientering om tværregional strategi for grønne hospitaler

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2024-01493

Dok ID: 11325033

Resumé

Sundhedsvæsnets tegner sig i dag for omkring 6 procent af Danmarks CO₂-udledninger. Med den nye strategi "En fællesregional strategi for grønne hospitaler" har de fem regioner forpligtet sig til en 50% reduktion af hospitalernes samlede CO₂-udledninger inden 2035. Reduktionen inkluderer også "scope 3", som omfatter indirekte udledninger fra varer og tjenester, der forbruges i regionen.

Den nye strategi sætter dermed en mere ambitiøs ramme for regionernes arbejde med grøn omstilling med en forventning om konkrete reduktionsmål - og planer indenfor områder som indkøb, affald, reduktion af medicin, madspild mm.

Indstilling

Administrationen indstiller, at:

- Orienteringen om "En fællesregional strategi for grønne hospitaler" tages til efterretning.
- Strategiens betydning for Region Sjællands videre arbejde med den grønne omstilling drøftes.

Sagen afgøres af Forretningsudvalget.

Sagsfremstilling

Med den nye strategi "En fællesregional strategi for grønne hospitaler" vil regionerne halvere hospitalernes CO₂-udledninger inden 2035 (baseline 2022). I dag tegner sundhedsvæsnets sig for omkring 6 procent af Danmarks CO₂-udledninger, hvoraf hospitalerne er den primære udleder. Med den nye fælles strategi lægges der op til konkret handling på flere fronter.

Strategiens indhold

Strategien blev vedtaget på Danske Regioners bestyrelsesmøde den 7. december 2023 og offentliggjort primo januar 2024. Strategien medregner CO₂-udledninger fra energi og transport, indkøb og forbrug af bl.a. lægemidler og medicinsk udstyr.

Strategien indbefatter blandt andet et øget fokus på grønnere indkøb via partnerskaber og grønne krav i udbud. Derudover har strategien fokus på at omlægge hospitalernes forbrug fra engangsudstyr til flergangsudstyr samt øget reduktion af spild på alt fra medicin til mad.

Størstedelen af CO₂-udledningerne fra de regionale hospitaler og institutioner kommer fra produkter og services, som regionerne køber af private leverandører. I Region Sjællands Klimaplan 2023-24 blev varer (medicin, medicinsk udstyr og fødevarer) opgjort til at udgøre

58% af Regionens samlede CO₂- udledninger baseret på klimaregnskabet fra 2021 (baseret på 2019 data).

Regionerne indkøber og bruger over 150.000 forskellige produkter. Udledningerne sker i hele forsyningskæden og altså ikke kun i Danmark. Potentialer er imidlertid stort, og regionerne har en anseelig indkøbsmuskel med indkøb for ca. 40 mia. kr. om året, heraf 30 mia. kr. til landets hospitaler. Den muskel kan kun blive større, når regionerne går sammen med andre nordiske og europæiske lande, hvilket strategien også opfordrer til.

Tværregionalt samarbejde

Det øgede fokus på det tværregionale samarbejde medfører et mere koordineret samarbejde mellem regionerne. Hver region er derfor blevet ansvarlig for et eller flere ledområder, hvor en region skal stå for udvikling og opsamling af viden og innovative løsninger. Region Sjælland er indledningsvis blevet ansvarlig for området ”mere og bedre affaldssortering”. Dette skyldes bl.a., at Region Sjælland sammen med Region Syddanmark har den højeste andel af genanvendelsen blandt regionerne (ca. 25 % udsorteres til genanvendelse i dag).

Vurdering af strategiens betydning for Region Sjælland

Med strategien forventes Region Sjælland at skulle realisere en CO₂-besparelser på ca. 100.000 tons årligt frem mod 2035, svarende til ca. en tredjedel af de nuværende udledninger.

Det er endnu ikke klart, hvordan en så stor CO₂ reduktion skal realiseres, og hvordan målet kan blive indfriet konkret i Region Sjælland.

Administrationens vurdering er, at det kræver et større gearskifte i Region Sjællands arbejde med grøn omstilling, som i højere grad vil kræve et større ejerskab i hele organisationen. Det foreslås, at temaet indgår i budgetforhandlingerne for 2025, og at indsatsen samles i den kommende og tredje klimaplan for 2025 og frem, som Regionsrådet skal vedtage i slutningen af 2024.

Link til tværregional strategi for Grønne Hospitaler: [Grønne hospitaler \(e-pages.dk\)](https://www.regionssjælland.dk/om-regionen/temaer/gronne-hospitaler)

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Fraværende

Gitte Simoni

Medlem

(A)

Bilag

1. 2023-12-14_Groenne_hospitaler en fællesregional strategi (DokID: 11305051 - EMN-2024-01493)

Punkt 6: Afrapportering vedr. energibesparelser fra ESCO-projekt på de somatiske sygehuse

EMN-2020-37725

6 (Åben) Afrapportering vedr. energibesparelser fra ESCO-projekt på de somatiske sygehuse

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2020-37725

Dok ID: 11333414

Resumé

Med opstart i 2017 har Region Sjælland gennemført et stort ESCO-projekt på de syv somatiske sygehuse – en pulje på i alt 71 tiltag for energibesparelser. Resultatet er store energibesparelser og en god samlet tilbagebetalingstid. Med sagen forelægges en afrapportering på resultaterne fra det afsluttede ESCO-projekt.

ESCO-modellen er en leasingfinansieret tilgang til energibespareprojekter. Ved at kombinere en tiltag med både kort og lang tilbagebetalingstid er det lykkedes at gennemføre en samlet pulje af projekter, som det ville være svært at finansiere som enkeltstående projekter. Investeringen i et ESCO-projekt finansieres gennem de opnåede energibesparelser.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen om ESCO-projektets gennemførelse og afslutning tages til efterretning.

Sagen afgøres af Regionsrådet.

Sagsfremstilling

Baggrund om ESCO-modellen

ESCO (**E**nergy **S**ervice **C**ompany) er en samarbejdsmodel til at opnå energibesparelser i bygninger, der indgår som et led i Region Sjællands samlede indsats på energispareområdet.

I et ESCO-samarbejde indgår bygningsejeren (den offentlige myndighed) et samarbejde med en privat entreprenør, som planlægger og gennemfører en række energioptimerende renoveringer i bygningerne. Investeringen finansieres gennem de opnåede energibesparelser. På den måde "betaler" for energirenoveringen. Hvis ikke de garanterede besparelser bliver opnået, kompenserer ESCO-partneren for de manglende energibesparelser med et beløb, der svarer til forskellen op til de garanterede energibesparelser.

I forbindelse med aflevering af de enkelte energisparetiltag er det dokumenteret, at de garanterede energibesparelser kan opnås.

Faser i Region Sjællands ESCO-projekt

ESCO-modellen indgik i budgetaftalerne for 2016 og 2017. Forundersøgelse og analyser viste et samlet potentiale for besparelser via ESCO-projekter på 2-300 mio. kr. Regionsrådet besluttede på møde i november 2018 at gennemføre et leasingfinansieret ESCO-projekt på de syv somatiske sygehuse.

Regionens ESCO-projekt har kørt i fire faser:

- Prækvalifikation, januar 2017
- Tilbudsfase, februar – maj 2017
- Analysefase, marts 2017 – juli 2019
- Entreprisefase, august 2019 – november 2023

Med afslutningen af entreprisefasen er det samlede ESCO-projekt afsluttet. Med sagen fremlægges en samlet afrapportering.

Uddybende om analyse og enterprisefasen

I **analysefasen** skulle ESCO-firmaerne komme med forslag til energibesparende tiltag med en tilbagebetalingstid på max. 15 år. Det gav plads til, at de enkelte tiltag efterfølgende kunne justeres, så der var større sandsynlighed for, at tiltagene kunne gennemføres tilfredsstillende.

Ved samtidig at indgå leasingaftaler med tilbagebetaling over 20 år blev der plads til, at tilbagebetalingen kunne finansieres af energibesparelserne. Analysefasen blev afsluttet med indgåelse af aftaler om gennemførelse af konkrete energibesparende tiltag.

Entreprisefasen er den fase, hvor de konkrete energisparetiltag bliver detailprojekteret og gennemført på de konkrete bygninger. I forbindelse med detailprojekteringen blev flere tiltag fravalgt eller ændret, mens andre blev udvidet. Dette skete for at opnå de bedst mulige resultater med afsæt i den nyeste viden om energisparetiltag.

Entreprisefasen tog længere tid end oprindeligt planlagt. Dels gav Covid-perioden forsinkelser. Dels har fokus først og fremmest været på at gennemføre så mange tiltag som muligt på den måde, der tjener regionen bedst. Mens tid har haft mindre betydning.

Da projektet er gennemført på bygninger i drift, har der været tæt samarbejde mellem ESCO-firmaer, driftsafdelinger og brugere (de forskellige personalegrupper).

Opnåede energibesparelser i tal

Der er gennemført tiltag, som samlet giver besparelser på energiforbruget på:

- 6.576 MWh varme / år (i 2022 brugte sygehusene 58.300 MWh)
- 6.480 MWh EL / år (i 2022 brugte sygehusene 43.800 MWh)
- 384 m³ brugsvand / år (i 2022 brugte sygehusene 238.400 m³)

Der er opsat solceller svarende til, at regionen sparer yderligere indkøb af:

- 577 MWh EL / år (i 2022 var regionens egenproduktion 1.800 MWh)

Samlet er der opnået en sparet CO₂ udledning på:

- 321 ton CO₂ / år (i 2022 udledte sygehusene 12.168 ton CO₂)

I analysefasen i 2018 var det forventningen at kunne spare 10.949 MWh varme pr. år, 5.927 MWh EL pr. år, 4.044 m³ brugsvand pr. år og 2.019 ton CO₂ pr. år. På varmeanlæggene er besparelsen mindre, end hvad der var forventet i 2018. Til gengæld er EL-besparelsen større.

At den opnåede besparelse i CO₂ udledning er endt med at blive meget mindre hænger bl.a. sammen med, at nogle varmeprojekter ikke blev gennemført. Detailprojekteringen (i

enterprisefasen) viste, at nogle projekter ikke hang sammen økonomisk. Dertil var en del af de planlagte varmeprojekter oprindeligt baseret på at spare naturgas, som udleder mere CO₂ end fjernvarme.

Den opnåede vandbesparelse er væsentligt mindre end forventet. Det hænger bl.a. sammen med, at der blev anvendt et andet udstyr (som f.eks. autoclaver) og brugsvandsarmaturer end forventet. Resultatet var mindre vandbesparende løsninger. Disse løsninger blev vedtaget efter ønske fra bruger af hensyn til at sikre den bedst mulige daglige drift.

Uddybende oplysninger om i alt 71 gennemførte energispare tiltag

I alt er der gennemført 71 energisparetiltag fordelt på forskellige områder. Herunder:

- Bygningsautomatik. Udskiftning / opdatering
- Belysning. Udskiftning
- Køleanlæg. Udskiftning / renovering / optimering
- Solceller. Installation af solceller
- Ventilation. Udskiftning / renovering / optimering
- Vinduesudskiftning

Installation af solceller stoppede i juni 2021 grundet en lovændring. Lovændringen medfører, at regionen skal etablere et selskab, der skal drive solcellerne og sælge strømmen til regionen. Medmindre solcellerne opsættes i forbindelse med nybyggeri og overholder den dertil hørende energiramme.

Økonomi

Regionsrådet besluttede på møde i november 2018 at indgå en leasingrammeaftale på 300 mio. kr., og at de enkelte virksomhedsområder skulle indgå leasingaftaler. Ved gennemførelsen af projektet er der indgået otte leasingaftaler. Disse har finansieret en samlet anskaffelsessum på 252,45 mio. kr. Der er indgået én leasingaftale pr. somatisk sygehus plus én ekstra på Sjællands Universitetshospital Køge.

Baseret på de energipriser, der er aftalt i kontrakterne, giver projekterne en samlet årlig besparelse for regionen på 12,75 mio. kr. svarende til en tilbagebetalingstid på 19,8 år.

Delaftale / ESCO firma	Virksomhed / Ejendom	Anskaffelsessum Mio. kr.	Besparelse Mio. kr. pr. år	Tilbagebetalingstid år
1	Holbæk	15,03	1,15	13,1
Siemens A/S	SUH Køge	47,44	1,99	23,8
	SUH Roskilde	66,64	3,81	17,5
2	NSR Næstved	49,18	1,75	28,1
Kemp & Lauritzen A/S	NSR Slagelse	50,94	3,03	16,8
	NSR Ringsted	5,34	0,37	14,4
	SUH Nykøbing F.	17,88	0,67	26,7

Sum

252,45

12,77

19,8

Virksomhedsområderne skal afdrage investeringen til KommuneLeasing over 20 år. Afdragene bliver finansieret af energibesparelserne.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Fraværende

Gitte Simoni

Medlem

(A)

Bilag

.

Punkt 7: Genvedtagelse af Råstofplan 2020 med justeringer i forhold til Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemvisning

EMN-2023-11213

Bilag

Sammenfattende redegørelse af 04 03 2024 ved genbehandlingen af Råstofplan 2020, inkl. sammenfattende redegørelse af 25 01 2021

Notat af 04 03 2024 om justeringer af Råstofplan 2020 ved genbehandlingen i 2024

Notat af 04 03 2024 om partshøring ved genbehandlingen af råstofplan 2020 i 2024

Udkast af 04 03 2024 til lovliggjort Råstofplan 2020

Udkast til hvidbog for 2. offentlige høring

Notat om høringssvar

Notat om interesseområder i Råstofplan 2020

7 (Åben) Genvedtagelse af Råstofplan 2020 med justeringer i forhold til Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemvisning

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-11213

Dok ID: 11329110

Resumé

Råstofplan 2020 er hjemvist af Miljø- og Fødevareklagenævnet. I sagen fremlægges til genvedtagelse en revideret Råstofplan 2020. Regionsrådets besluttede d. 16. januar 2024 en kort planproces, hvor råstofplanen justeres relevante steder efter klagenævnets bemærkninger. Det betyder, at forudsætninger om vejadgange i Kaldred og Vallestrup er taget ud, og der er foretaget enkelte øvrige faktuelle ændringer i miljøvurderinger og områder. Ambitionerne i Råstofplan 2020 er uændrede: Bl.a. mere bæredygtig råstofindvinding, mere genanvendelse og udtagelse af 60 pct. af de samlede interesseområder.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Råstofplan 2020 genvedtages med justeringer og offentliggøres.

Sagen afgøres af Regionsrådet.

Sagsfremstilling

Regionsrådet vedtog d. 16. januar 2024 at lovliggøre Råstofplan 2020 med en kort planproces. Det betyder, at råstofplanen indholdsmæssigt justeres få steder som følge af Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger ved hjemvisningen af Råstofplan 2020 d. 23. juni 2023.

Denne sag behandler en genvedtagelse af den reviderede Råstofplan 2020, så der igen kan administreres efter Regionrådets politiske sigtelinjer om at passe på borgerne, fremme bæredygtighed og genanvendelse og sikre tryghed om de udlagte grave- og interesseområder. Netop interesseområder for sand og grus er reduceret med 60% i Råstofplan 2020 i forhold til Råstofplan 2016. Genvedtagelsen baserer sig derfor på Region Sjællands Råstofplan 2020, som blev godkendt i Regionsrådet d. 8. marts 2021, dog med de justeringer som følger af klagenævnets afgørelse.

Proces i 2024

Den korte planproces er gennemført med en høring af berørte parter. Som følge af beslutningen om en kort planproces er det forudsat, at 2. offentlige høring for Råstofplan 2020 er gennemført forud for første vedtagelse i slutningen af 2020.

Ændringer i 2024 med den reviderede Råstofplan 2020

Regionsrådet har valgt, at råstofplanen ved genbehandlingen kun justeres i forhold til klagenævnets bemærkninger. De faktuelle justeringer er:

- I Vallestrup Graveområde i Holbæk Kommune er forudsætningen om vejadgang taget ud. Miljøvurderingen er opdateret, og der er desuden foretaget en mindre arealreduktion pga. fund af bilag IV-arten stor vandsalamander på arealet.
- I Kaldred Graveområde i Kalundborg Kommune er forudsætningen om vejadgang taget ud og miljøvurderingen er opdateret.
- Miljøvurderingen af Delområde D i Stenrand Graveområde i Kalundborg Kommune blev af nævnet vurderet utilstrækkelig. Området er imidlertid færdiggravet og efterbehandlet – og er taget ud af råstofplanen.
- I delområde A og C i Stenrand Graveområde samt i øvrige dele af Kalundborg Regionale Graveområde er der foretaget en række justeringer af graveområdet, således at der ikke er overlap med Natura 2000-området. Der er dels tale om færdiggravede arealer og dels om konsekvensrettelser af små unøjagtigheder i den tidligere afgrænsning.
- Der er udarbejdet *vedlagte* nye sammenfattende miljøredegørelse efter miljøvurderingsloven. Administrationen vurderer, at den miljømæssige indvirkning står i et balanceret forhold til råstofplanens sikring af forsyningen med råstoffer.

Administrationen vurderer, at ændringerne i råstofplanen ikke påvirker råstofforsyningen. En beskrivelse af justeringerne fremgår af *vedlagte* notat om justeringer af Råstofplan 2020 ved genbehandlingen. De opdaterede miljøvurderinger for Kaldred og Vallestrup graveområder kan ses i den digitale råstofplan og via link i den sammenfattende miljøredegørelse.

Resultatet af partshøringen i 2024

Der er foretaget partshøring af berørte parter ifm. justeringerne af graveområderne ved Kaldred, Stenrand og Vallestrup.

I høringen for Kaldred Delområde D er der indkommet tre høringssvar. Et høringssvar fra en naboejendom indeholder bemærkninger om afgrænsning af arealudlæg, natur- og miljøforhold samt værditab af ejendom. Et andet høringssvar fra indvinderen, der ønsker en nabomatrikel udlagt til graveområde. Et tredje høringssvar er fra Miljøstyrelsen, der ikke konkret er gået ind i sagen, og dermed ikke har bemærkninger. Administrationen vurderer, at de tre høringssvar ikke giver anledning til at ændre Råstofplan 2020.

Der er ikke indkommet høringssvar i høringen for Stenrand Graveområde.

I høringen for Vallestrup Graveområde er der kommet høringssvar, hvis bemærkninger altovervejende svarer til dem, som regionen modtog i 2020 ved den offentlige høring for forslag til Råstofplan 2020. Høringssvar fra Fors Vand Holbæk bemærker en risiko for forurening af grundvandet ved grundvandssænkning. Høringssvar fra Holbæk Kommune bemærker trafikpåvirkninger, overfladevand og vandføring, samt yngle- og rasteområder for bilag IV-arter. Høringssvar fra to naboejendomme, hvoraf den ene hævder at sende på vegne af Vallestrupvejens beboere og 150 familier. Høringssvarene har særlig fokus på vejen både til- og frakørsel til graveområdet og trafiksikkerhed. Derudover om utilstrækkelig partshøring, grundvand, naturbeskyttelse, arkæologi og kulturarv, støj og støv mm. En borger på Vallestrupvejen har ikke bemærkninger. Administrationen vurderer, at høringssvarene ikke giver anledning til at ændre Råstofplan 2020, bortset fra et mindre område med forekomst af bilag IV-arten stor vandsalamander, som udtages af graveområdet.

Se *vedlagte* notat om høringssvar.

Resten af Råstofplan 2020 er ikke ændret. På baggrund af Regionsrådets revisionsbeslutning har administrationen udarbejdet *vedlagte* PDF-bilag med udkast til en revideret digital Råstofplan 2020. [Udkastet kan ses digitalt her](#).

Den reviderede råstofplan 2020 kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Der afholdes som aftalt i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø et offentligt informationsmøde om den reviderede Råstofplan 2020 efter vedtagelsen.

Baggrund om Råstofplan 2020

Daværende Regionsråd godkendte den 8. marts 2021 Råstofplan 2020 med bilag ([følg link til sagsfremstilling her](#)). Råstofplanen har særligt fokus på borgerhensyn og bæredygtighed, og har FN's verdensmål som inspirationsgrundlag. Det er et særligt mål i planen, at sekundære råstoffer som genanvendelse af byggematerialer og overskudsjord skal dække 20 % af Region Sjællands råstofforbrug i 2032. Fokus på bæredygtighed og borgerhensyn går igen i retningslinjerne og i det fremadrettede strategiske arbejde med at skabe sammenhæng i råstofplanlægningen på tværs af landet, og i arbejdet med i videst muligt omfang at beskytte borgerne. Herunder arbejde mod etablering af en kompensationsordning for naboer til råstofgrave.

Inden planen blev godkendt, havde der i årene op til været afholdt dialoger og høringer. Bl.a.:

- 2 digitale borgermøder med henholdsvis ca. 80 og 100 deltagere.
- Møde med råstofplanens følgegruppe – 13 repræsentanter fra organisationer, myndigheder, indvindere og foreninger.
- Møder og dialog med statslige repræsentanter fra Miljøstyrelsen.
- Høringssvar fra borgere, grundejerforeninger, foreninger, interesseorganisationer, myndigheder, indvindere og råstofbranchen. I den 2. offentlige høring fra 9. oktober til 11. december 2020 kom 152 høringssvar, som især handler om eksisterende grave- og interesseområder.

På baggrund af processen dengang indgik der løbende en lang række bemærkninger og høringssvar, som indgik ved udarbejdelsen af planen. Senest blev der ved den endelige vedtagelse i 2021 lavet 4 justeringer.

For at give nuværende Regionsråd overblik er *vedlagt* 3 bilag fra Regionsrådets oprindelige behandling af sagen den 8. marts 2021. Disse bilag er også baggrund og genbekræftes med den aktuelle beslutning om at genvedtage Råstofplan 2020 med justeringer:

1. Hvidbog for 2. offentlige høring (2021).
2. Notat om høringssvar (2021).
3. Notat om interesseområder i Råstofplan 2020 (2021)

Anbefaling

Administrationen anbefaler en genvedtagelse af Råstofplan 2020 med ændringer. Vedtagelsen betyder, at der igen kan administreres efter Regionrådets politiske sigtelinjer om at passe på borgerne, fremme bæredygtighed og genanvendelse og sikre tryghed om de udlagte grave- og interesseområder.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Anbefales. Udvalget bemærker, at udvalget finder Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemvisning af Region Sjællands Råstofplan 2020 stærk kritisabel. Råstofplan 2020 fremmer en mere bæredygtig råstofindvinding, bl.a. i forhold til øget genanvendelse og den politiske ambition om at passe på borgere og sikre tryghed omkring de udlagte grave- og interesseområder. Udvalget finder, at Klagenævnets hjemsendelse af Råstofplan 2020 undergraver ambitionen om en mere bæredygtig råstofindvinding i Danmark. Udvalget ser på den baggrund frem til den fortsatte dialog med regeringen om Klagenævnets uhensigtsmæssige praksis samt en fortsat dialog om en revision af råstofloven.

Fraværende

Gitte Simoni

Medlem

(A)

Bilag

1. Sammenfattende redegørelse af 04 03 2024 ved genbehandlingen af Råstofplan 2020, inkl. sammenfattende redegørelse af 25 01 2021 (DokID: 11349188 - EMN-2023-11213)
2. Notat af 04 03 2024 om justeringer af Råstofplan 2020 ved genbehandlingen i 2024 (DokID: 11350397 - EMN-2023-11213)
3. Notat af 04 03 2024 om partshøring ved genbehandlingen af råstofplan 2020 i 2024 (DokID: 11350568 - EMN-2023-11213)
4. Udkast af 04 03 2024 til lovliggjort Råstofplan 2020 (DokID: 11350271 - EMN-2023-11213)
5. Udkast til hvidbog for 2. offentlige høring (DokID: 9674226 - EMN-2021-00165)
6. Notat om høringssvar (DokID: 9674246 - EMN-2021-00165)
7. Notat om interesseområder i Råstofplan 2020 (DokID: 9702152 - EMN-2021-00165)

Punkt 8: Beslutning om proces for den næste råstofplan

EMN-2023-09674

Bilag

Notat om revision af Råstofplan 2020 med særlig vægt på juridiske aspekter ved forskydning af tidspunkt for revisionsbeslutning

8 (Åben) Beslutning om proces for den næste råstofplan

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-09674

Dok ID: 11326306

Resumé

Regionsrådet har 7. november 2022 og 16. januar 2024 drøftet muligheden for udarbejdelse af en Råstofplan 2026, herunder at råstofplanen udarbejdes over to regionsrådsperioder. Med denne sag skal det besluttet, om der skal igangsættes udarbejdelse af en Råstofplan 2026, eller at den nuværende proces fastholdes, og den næste råstofplan skal være Råstofplan 2028. I så fald skal arbejdet igangsættes af det nye Regionsråd primo 2026.

Indstilling

Administrationen indstiller, at det besluttet om den næste råstofplan:

1. Igangsættes i 2024 med henblik på vedtagelse af Råstofplan 2026.

Eller

2. Igangsættes primo 2026 med henblik på vedtagelse af Råstofplan 2028.

Sagen afgøres af Regionsrådet.

Sagsfremstilling

Baggrund

Forud for denne sag:

- Regionsrådet drøftede den 7. november 2022, om udarbejdelse af en Råstofplan 2026 skal igangsættes af det nuværende Regionsråd, herunder at Regionsrådet skal forelægges en sag herom i 2024.
- Regionsrådet besluttede den 6. juni 2023, at der ikke laves revision af Råstofplan 2020.
- Regionsrådet besluttede d. 16. januar 2024 en kort proces for revision og genvedtagelse af Råstofplan 2020, og at arbejdet med Råstofplan 2026 igangsættes parallelt.

Med denne sag besluttet, hvornår arbejdet med næste råstofplan for Region Sjælland skal igangsættes. Ifølge råstofloven skal Regionsrådet hvert 4. år vurdere, om den gældende råstofplan skal revideres. Herunder om planen lever op til råstoflovens krav om udlægning af graveområder, der svarer til mindst 12 års råstofforbrug. Vurderingen foretages på baggrund af en råstofredegørelse og en offentlig høring.

Råstofplan 2026

Regionsrådets tidligere drøftelse af den politiske proces for revision af råstofplanen har bl.a. omhandlet, om arbejdet med Råstofplan 2026 kan forløbe henover to Regionsrådsperioder.

Det tager knap 3 år at udarbejde en råstofplan. Den hidtidige proces for planarbejdet indebærer, at en Råstofplan godkendes endeligt i slutningen af en Regionsrådsperiode, og at det tiltrædende Regionsråd skal administrere efter det foregående Regionsråds råstofplan.

Ved at igangsætte udarbejdelse af Råstofplan 2026 i 2024 ændres den politiske proces, så revision af råstofplanen nu sættes i gang af det nuværende Regionsråd, mens planforslaget og den endelige råstofplan vedtages af det tiltrædende Regionsråd – som også skal administrere efter Råstofplanen.

En ændring af den eksisterende planproces for udarbejdelse af råstofplaner er ikke prøvet før, og er derfor også forbundet med en vis usikkerhed:

- Råstofloven foreskriver, at Regionsrådet har pligt til hvert 4. år at tage stilling til en revision af råstofplanen. Ved at ændre processen laver Region Sjælland en ”ekstra” vurdering af revisionsbehovet. Det er ikke prøvet før og er behæftet med en vis juridisk usikkerhed. Se *vedlagte* notat for uddybende information. Administrationen tolker loven således, at der er tale om en minimumsregel, og at der er lovhjemmel til at udarbejde en Råstofplan 2026. Efter Råstofplan 2026 vil der fremadrettet igen ske en vurdering af revisionsbehovet hvert 4. år.
- En ændring vil for nuværende betyde, at de fem regioner vil vedtage råstofplanerne forskudt, da Region Syddanmark og Region Sjælland overvejer udarbejdelse af råstofplanen over to valgperioder. På baggrund af hjemvisning af råstofplanerne i Region Hovedstaden og Region Midtjylland er der dog usikkerhed om, hvad de to regioner kan nå, og om de også vælger en ny model med proces henover to perioder.

Hvis Regionsrådet beslutter, at der skal laves en Råstofplan 2026, forelægges der i efteråret 2024 en politisk sag til endelig beslutning om igangsættelse af Råstofplan 2026. Herunder et udkast til redegørelse for revisionsbehovet og en plan for revision af råstofplanen. Således vil Råstofplan 2026 igangsættes af det nuværende Regionsråd i 2. halvår af 2024, mens planforslaget og den endelige råstofplan vedtages af det nye Regionsråd i 2026.

Administrationens vurdering

Der er megen aktivitet i forhold til råstofplanlægning og råstofindvinding i øjeblikket. Eksempler fra de seneste måneder: Klagenævnets hjemsendelse af 3 regioners råstofplaner; Højesterets dom i sagen mellem Nymølle og Faxe Kommune; og endelig har Danske Regioner dialog med Miljøministeriet om revision af råstofloven, om at udarbejde af en national strategi på området m.v.

Med afsæt i de mange aktiviteter overvejer administrationen, om det på nuværende tidspunkt er ”den rigtige timing” at ændre processen for udarbejdelse af råstofplanen. En ændret planproces medfører som beskrevet i sagen en vis usikkerhed.

Alternativet er, at den næste råstofplan bliver en Råstofplan 2028. Det vil betyde, at planprocessen igangsættes i 2026, og at det eksisterende set-up for planperioden og for politisk behandling fortsætter som hidtil.

Der er i øjeblikket stor pres på råstofressourcerne på Sjælland. Den situation må forventes at øges, hvis der går længere tid, før der laves en ny råstofplan inkl. udpegning af nye graveområder. Ender behovet med at være akut, kan der laves et såkaldt tillæg til Råstofplan 2020.

Hvis det besluttet at udarbejde en Råstofplan 2028, anbefaler administrationen, at de ressourcer, der frigøres i administrationen, anvendes til at prioritere de ambitioner om øget bæredygtighed, som er indarbejdet i Råstofplan 2020.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Udvalget anbefaler scenarie 1, således at den næste råstofplan igangsættes i 2024 med henblik på vedtagelse af Råstofplan 2026.

Fraværende

Gitte Simoni

Medlem

(A)

Bilag

1. Notat om revision af Råstofplan 2020 med særlig vægt på juridiske aspekter ved forskydning af tidspunkt for revisionsbeslutning (DokID: 11331125 - EMN-2023-09674)

Punkt 9: Drøftelse af Højesterets dom om Faxe Kommunes afgørelse i Bjerrede Graveområde

EMN-2020-32492

Bilag

Højesterets dom af 24 01 2024 om afslag på grundvandssenkning

9 (Åben) Drøftelse af Højesterets dom om Faxe Kommunes afgørelse i Bjerrede Graveområde

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2020-32492

Dok ID: 11327249

Resumé

Højesteret har 24. januar 2024 stadfæstet Faxe Kommunes afslag på midlertidig grundvandssænkning i forbindelse med råstofindvinding i Bjerrede Graveområde. Det forventes at få betydning for Region Sjællands fremtidige råstofplanlægning og for de tilladelser, der gives til indvinding af råstoffer. Udvalget drøfter sagens principielle konsekvenser.

Indstilling

Administrationen indstiller, at:

1. Orienteringen om Højesterets dom af 24. januar 2024 tages til efterretning.
2. Udvalget drøfter de principielle konsekvenser af Højesterets dom.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Baggrund om Faxe Sagen

Højesteret har med *vedlagte* dom af 24. januar 2024 stadfæstet Østre Landsrets dom af 14. oktober 2022. Dermed fastholdes Faxe Kommunes afslag af 27. november 2019 på tilladelse til midlertidig grundvandssænkning i Bjerrede Graveområde, som følge af råstofindvinding under grundvandsspejl. Højesteret har samtidig afgjort, at et medlem af kommunens politiske udvalg, der var medejher af nogle nærliggende ejendomme, ikke var inhabil.

Faxe Kommunes begrundelse for afslaget til grundvandssænkning er, at kommunen ønsker at bevare den nuværende tilstand for hydrologi og kvalitet af grundvand, og derfor ikke vil tillade aktiviteter, der indebærer en risiko for en tilstandsændring. Af kommunes beslutningsgrundlag fremgik, at en råstofindvinding indebar en vis risiko for hydrologien og kvaliteten af grundvandet i Bagholt Mose, som ligger i et beskyttet Natura 2000-område. Samtidig fremgik det dog af to forskellige faglige notater, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af naturen som følge af tilladelse til grundvandssænkning. Af disse to notater fremgår:

- Af SWECOs notat om grundvand af 5. juli 2019 (bilag til miljøkonsekvensrapport (VVM) for ansøgning om gravetilladelse) fremgår, at den reelle påvirkning fra gravning under grundvandsspejlet næppe vil være registrerbar, og at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af Bagholt Mose.

- Rambølls notat af 8. oktober 2019 til Faxe Kommune: Efter en beregning om påvirkning af vandspejlet vurderes det, at den beregnede grundvandssænkning er lidt mindre end sænkningen af rapporteret i miljøkonsekvensrapporten. Indvindingen vurderes at være natur- og miljømæssig forsvarlig og til ikke at ville påvirke vandindvindingsinteresser.

Nymølle Stenindustrier A/S havde i forbindelse med retssagen gjort gældende, at Faxe Kommunes afgørelse om afslag på tilladelse er usaglig, og at Faxe Kommunes politiske flertal handlede i direkte modstrid med alle sagkyndige vurderinger.

Afgørelsen:

Højesteret afgør, at Faxe Kommunes afgørelse hverken er usaglig eller mangelfuldt begrundet. Kommunen har grundlag for at lægge vægt på en risiko for hydrologien (vandets bevægelser) og kvaliteten af grundvandet i Bagholt Mose, trods faglige notater med anden vurdering.

Region Sjællands tilladelse til indvinding i Bjerrede

Sagen har betydning for den tilladelse til indvinding af råstoffer, som Region Sjælland meddelte den 6. januar 2023 i Bjerrede Graveområde. Tilladelsen skal ikke ændres, da Region Sjælland gav tilladelse til indvinding under grundvandsspejl – men betinget af, at Faxe Kommune meddelte tilladelse efter vandforsyningsloven. Så længe den tilladelse ikke er givet, kan der ikke ske indvinding af råstoffer under grundvandsspejl i området.

Vurdering af mulige implikationer for regionen som råstofmyndighed

Generelt vurderer administrationen, at Højesterets dom kan få betydning for regionens arbejde med at give tilladelser til at grave råstoffer og for råstofplanlægning.

Region Sjælland har det myndighedsmæssige ansvar for at give tilladelse til at grave råstoffer i et graveområde. Region Sjælland skal efter råstofloven lave en samlet afvejning, hvor ressourcehensynet og erhvervsinteresser skal afvejes mod andre samfundsforhold bredt. Eksempelvis miljø, natur, landskab, energianlæg, rekreative interesser og byudvikling.

Når der laves råstofftilladelser, sker det under samordningsforpligtelsen. Det betyder, at de myndighedsafgørelser, der ligger hos andre myndigheder, eksempelvis vandindvindingstilladelser som ligger hos kommuner, skal indsamles og koordineres inden tilladelsen gives.

Højesterets dom retter sig netop mod de kommunale afgørelser. De kommunale afgørelser har stor indflydelse på regionens myndighedsarbejde med råstoffer, både i forhold til de konkrete tilladelser men også i forhold til råstofplanlægning. Det er administrationens vurdering at:

- I forhold til *tilladelser* betyder dommen, at der gives et bredere ”fortolkningsrum” til kommunerne. Hvis der er bekymringer i kommunen, kan der gives afslag, på trods af faglige vurderinger som ikke peger på risiko for påvirkninger. Hvis kommunerne som følge af Faxe-dommen skærper, hvornår de generelt giver tilladelser til midlertidig sænkning af grundvand, betyder det, at Region Sjælland ikke kan tilladelse til gravning under grundvand. Det vil betyde, at der skal gives flere tilladelser for at sikre tilstrækkelig forsyning af råstoffer, og at der vil være flere åbne råstofgrave i Region Sjælland.

- I forhold til *råstofplanlægning* kan det få væsentlig betydning, da flere graveområder ikke kan færdiggraves og skal bibeholdes som graveområder i råstofplanen. Det skyldes, at råstofferne stadig er der, og at disse – jf. råstofloven – skal beskyttes til fremtidig udnyttelse. Det kan igen betyde, at der skal udlægges flere graveområder, for at Region Sjælland kan sikre råstofforsyningen.

Samlet set vurderes det, at højesteretsdommen vil kunne påvirke væsentlige politiske principper i Region Sjællands råstofplanlægning. Eksempelvis principper om færdiggravning af graveområder, når der er givet tilladelse, færrest mulige åbne graveområder, bæredygtig råstofindvinding, hensyn til borgere og omgivelser. Det vil også kunne påvirke natur, miljø og rekreative formål, at områdernes efterbehandling evt. ikke er endelig i første omgang.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning og konsekvenserne af Højesterets dom blev drøftet.

Fraværende

Gitte Simoni

Medlem

(A)

Bilag

1. Højesterets dom af 24 01 2024 om afslag på grundvandssænkning (DokID: 11311067 - EMN-2020-32492)

Punkt 10: Aktuelle sager

EMN-2023-06612

Bilag

Samarbejdsaftale om udrulning af fjernevarme på Holbæk Sygehus mellem RS.._

Danske Regioners brev af 21 02 2024 til miljøministeren om klagenævnets behandling af klager over råstofplanlægningen

Høringssvar til Køge Kommunes Planstrategi 2023

Region Sjællands høringssvar til Ringsted Kommunes Planstrategi 2023-2035

10 (Åben) Aktuelle sager

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-06612

Dok ID: 11355076

Resumé

.

Indstilling

Sagsfremstilling

Samarbejdsaftale om udrulning af fjernvarme til Holbæk

Der er indgået en samarbejdsaftale om udrulning af fjernvarme til Holbæk Sygehus mellem Region Sjælland, Fors A/S og Holbæk Kommune. Ved indgåelse af samarbejdsaftalen forpligter partnerne sig til at arbejde proaktivt for, at Holbæk Sygehus hurtigst muligt kan blive tilsluttet fjernvarme.

Samarbejdsaftalen skal udforske og vurdere mulighederne for, at Holbæk Sygehus hurtigst muligt kan blive koblet på etape 1 for fjernvarme, der forventes igangsat i 2027. Herunder skal der ske en kortlægning af sygehusets brugsbehov samt behov for forsyningssikkerhed. Endelig skal der ske en afklaring af, hvordan fjernvarme kan erstatte de nuværende varmekilder på Holbæk Sygehus (damp og centralvarme).

Samarbejdsaftalen er *vedlagt*.

Orientering om Danske Regioners brev til miljøministeren om Miljø- og Fødevareklagenævnets håndtering af råstofplanområdet

Danske Regioner har 21. februar 2024 sendt *vedlagte* brev til miljøminister Magnus Heunicke om Miljø- og Fødevareklagenævnets håndtering af klagesager på råstofplanområdet.

På baggrund af klagenævnets seneste hjemvisning af råstofplanerne i sin helhed i Regions Hovedstaden, Region Midtjylland og Region Sjælland, finder Danske Regioner, at der er behov for en ændring af lovgivningen.

For at få ro om råstofplanlægningen og give en bedre forsyningssikkerhed, bør kun de specifikke dele af en råstofplan underkendes, og der er behov for en kortere sagsbehandlingstid på råstofområdet i klagenævnet. Samtidig bør principielle spørgsmål, som er afgørende for den videre råstofplanlægning, afklares af klagenævnet, så regionerne vejledes herom.

Danske Regioners anbefalinger til en sammenhængende beskyttelse af vores drikkevand

Forureningen af det danske drikkevand har nået et kritisk punkt. Hvis der også skal være rent drikkevand til vores børn, skal der gøres noget nu, advarer Danske Regioner i et nyt udspil. I udspillet efterlyses der blandt andet, at der laves et samlet overblik over vores grundvand.

Anbefalingerne kan læses [her](#).

Resultatkommunikation om grøn omstilling i Region Sjælland

1. marts blev et nyt koncept for klimakommunikation i Region Sjælland lanceret. Formålet er både at engagere medarbejderne og at tydeliggøre for omverdenen, hvad Region Sjælland gør på klimadagsordenen.

I første omgang vil fokus være på intern udrulning til medarbejderne i Region Sjælland og efterfølgende med et eksternt fokus. Internt udstyres medarbejderne med værktøjer til at agere mere klimabevidst – uden at dette går på kompromis med kerneydelser og kvalitet. Eksternt sigter konceptet mod at demonstrere for omverdenen, hvordan regionen aktivt og ambitiøst bidrager til den grønne omstilling.

Se mere på dette [link](#).

Orientering om høringssvar til kommuneplanlægning i Køge og Ringsted kommuner

Køge Kommune og Ringsted Kommune har begge sendt forslag til strategi for den kommende kommuneplan i offentlig høring. Høringsmaterialet kan ses her:

[Køge Kommune](#)

[Ringsted Kommune](#)

Administrationen har udarbejdet *vedlagte* to høringssvar. Høringssvarene omhandler området for regional udvikling og grøn omstilling. Høringssvarene lægger op til, at Region Sjælland bidrager til flere af de kommunale temaer.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

.

Fraværende

Gitte Simoni

Medlem

(A)

Bilag

1. Samarbejdsaftale om udrulning af fjernvarme på Holbæk Sygehus mellem RS.._ (DokID: 11336409 - EMN-2021-01282)
2. Danske Regioners brev af 21 02 2024 til miljøministeren om klagenævnets behandling af klager over råstofplanlægningen (DokID: 11332237 - EMN-2021-03639)
3. Høringssvar til Køge Kommunes Planstrategi 2023 (DokID: 11277215 - EMN-2020-32693)
4. Region Sjællands høringssvar til Ringsted Kommunes Planstrategi 2023-2035 (DokID: 11328629 - EMN-2020-32678)

Punkt 11: Næste møde

EMN-2023-06612

11 (Åben) Næste møde

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-06612

Dok ID: 11007240

Resumé

.

Indstilling

.

Sagsfremstilling

Næste møde afholdes mandag d. 13. maj kl. 15.00 – 18.00.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Næste møde i udvalget finder sted mandag den 13. maj 2024 kl. 15-18.

Fraværende

Gitte Simoni

Medlem

(A)

Bilag

.

Punkt 12: Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø mandag den 11. marts 2024

EMN-2023-06612

12 (Åben) Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø mandag den 11. marts 2024

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-06612

Dok ID: 11007245

Resumé

.

Indstilling

.

Sagsfremstilling

.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

.

Fraværende

Gitte Simoni

Medlem

(A)

Bilag

.

